

OUDERPRIKKELS BIJ LEES- OPDRACHTEN

LESSENPAKKET 2DE LEERJAAR LAGER ONDERWIJS

VLAAMS-
BRABANT

INLEIDING

Niet in elk gezin gaat er (even) veel tijd naar boeken en het lezen van boeken. Ouders kunnen een grote invloed hebben op het leesgedrag van hun kinderen. Met behulp van laagdrempelige, activerende ouderprikkels kunnen leerkrachten de ouders op een motiverende manier betrekken bij het ontluikende leesproces van hun kind.

In dit lessenspakket zijn enkele methodieken uitgeschreven die de link leggen tussen het klaslokaal en de thuisomgeving wat betreft lezen. De activiteiten worden steeds opgestart in de klas en moedigen de kinderen aan om thuis verhalen te reproduceren en hierover op een toegankelijke manier te reflecteren met hun ouders.

Dit pakket bevat 4 methodieken die niet op elkaar aansluiten. Ze zijn apart inzetbaar, maar kunnen ook als 1 groot traject ingezet worden.

1. Jouw eigen boekenpuzzel
2. BBD aka BoekenBlindDate
3. De kijkdoosgalerij
4. Kaboom – pow – zwiep –
Mijn boek wordt een strip

Doorheen dit traject leren de leerlingen expressief hun mening te delen met leeftijdsgenoten en volwassenen over boeken, verhalen en lezen. Ze gaan aan de slag met verhalen die ze op hun manier verwerken en overbrengen naar hun ouders. Ze worden gestimuleerd om met hun ouders het gesprek aan te gaan over verhalen en hierover te fantaseren.

KORTE INFO

VOLLEDIGE TRAJECT

± 6 lesuren

DOELGROEP

Leerlingen 2de leerjaar

Alle doelstellingen uit dit lessenspakket zijn gebaseerd op de eindtermen van de Vlaamse Overheid, het leerplan Nederlands van het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en de Zill leesplansite van het Katholieke Onderwijs.

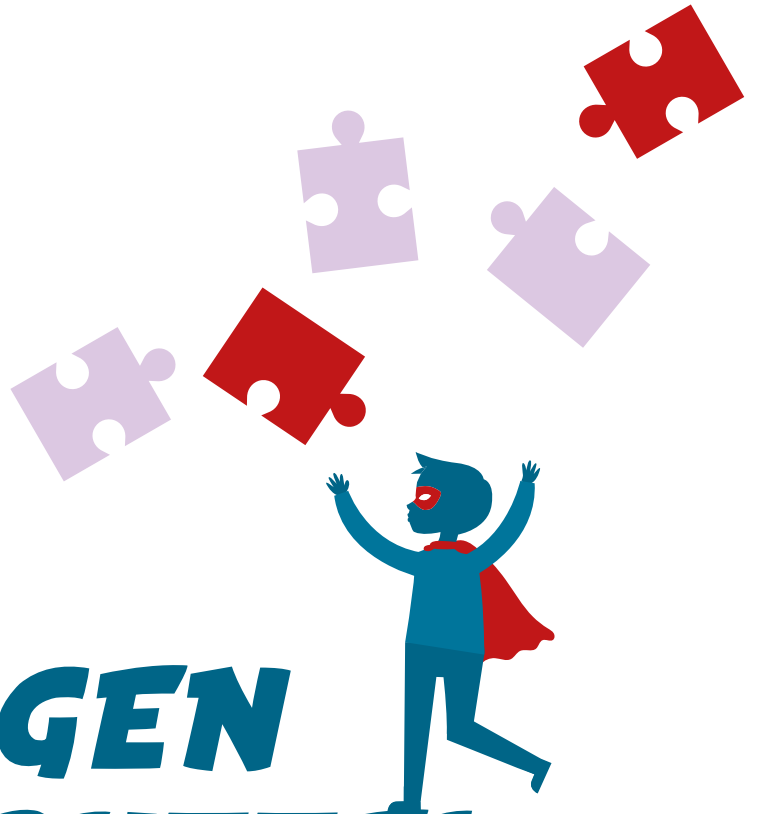

INHOUD

MODULE

1

JOUW EIGEN BOEKENPUZZEL

DUUR

- ★ 1 of 2 uur activiteit in de klas
- ★ 15 min ouderprikkel thuis

DOELEN

De leerlingen kunnen een verhaal visualiseren en hervertellen aan de hand van puzzelstukken.

MATERIAAL

- ★ Een prentenboek
- ★ Kopie van 6 prenten uit het boek
- ★ Kopie van 6 tekstfragmenten uit het boek die bij de 6 prenten passen
- ★ Enveloppen
- ★ Per groep 1 blad puzzelstukken – te kopiëren uit dit lessenpakket
- ★ Per kind 1 blad 'We verzinnen zelf een einde' – te kopiëren uit dit lessenpakket

VOORBEREIDING

- ★ Zoeken van een leuk prentenboek
- ★ Selecteren 6 belangrijke prenten
- ★ Selecteren 6 belangrijke tekstfragmenten
- ★ Bedenken op welk stuk van het prentenboek je gaat stoppen met vertellen (ze moeten zelf een einde verzinnen)

★ STAP 1

VERDWIJNEN IN EEN FANTASIEWERELD

Lees voor uit het prentenboek. Toon de prenten aan de leerlingen. Stop geregeld om aan de hand van vragen te checken of de leerlingen het verhaal begrijpen. Lees niet het hele verhaal voor. Stop met voorlezen op een spannend moment voor het einde.

TIP Drie soorten vragen:

- ★ Opmerkingsvragen (wat zie je, wat gebeurt er, ...)
- ★ Gevoelsvragen (hoe zou jij je hierbij voelen, wat zou jij denken, ...)
- ★ Voorspellingen (wat zou het personage nu doen, wat zou jij nu gaan doen, ...)

TIP Wat moet er op een puzzelstuk staan?

- ★ Kenmerken van personages
- ★ Handelingen van de personages
- ★ Plaats

★ STAP 2

TERUG NAAR HET VERHAAL

Maak groepjes van +/- 3 leerlingen per groep. Geef elke groep de kopietjes van de 6 prenten uit het boek en de kopietjes van de 6 tekstfragmenten. De leerlingen leggen in groep de prenten in de juiste volgorde. Ze leggen telkens het juiste tekstje bij de juiste prent.

Overloop klassikaal de oplossing en hang de juiste prentenvolgorde op. Zo vorm je samen met de leerlingen een bordschema dat ze kunnen raadplegen tijdens de volgende stap.

Haal de prenten en tekstjes op, zodat de tafels opnieuw leeg zijn.

★ STAP 3

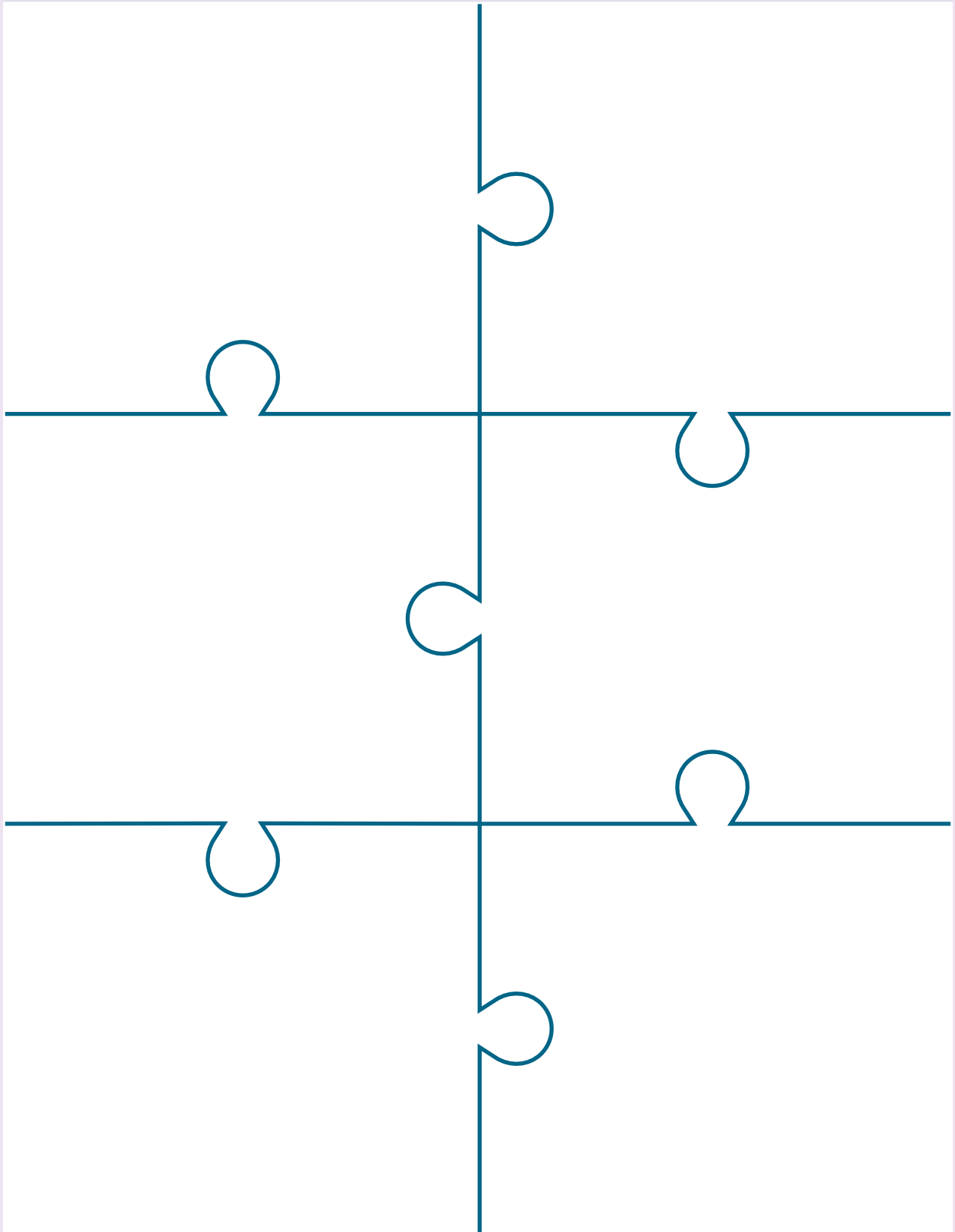
PUZZELTIJD

De leerlingen krijgen in hun groepje 6 lege puzzelstukken die ze uitknippen. Hierop tekenen de leerlingen het verloop van het verhaal dat je met de leerlingen stapsgewijs overlopen hebt. De leerlingen tekenen niet de exacte prenten van het bord over. Ze mogen ook andere stukjes uit het verhaal tekenen. Zij tekenen als groep hun versie van het verhaal. Elke leerling zal dus zo'n 2 puzzelstukken tekenen.

Opgelet! Het einde mogen ze nog niet tekenen. Ze mogen hier uiteraard wel over praten in hun groep.

Gelukt? Kopieer per groepje de getekende puzzelstukken, zodat elke leerling de zelfgemaakte boekenpuzzel van zijn eigen groep kan meenemen naar huis.

PUZZELSTUKKEN

★ STAP 4

OUDERPRIKKEL

De leerlingen nemen allemaal de complete boekenpuzzel van hun groepje én het blad 'we verzinnen zelf een einde' mee naar huis. Samen met hun ouders leggen ze de puzzel en vertellen ondertussen het verloop van het verhaal. Dan gaan de leerlingen en de ouders op zoek naar een gepast einde van het verhaal, want dat hebben ze nog niet. aan de hand van het blad: 'we verzinnen zelf een einde'. We verzinnen zelf een einde. Het einde mag gek/grijselijk/vrolijk/triestig/... zijn. Het moet niet naadloos aansluiten aan het verhaal. Het mag gerust wat gekker!

Ze tekenen of schrijven vervolgens hun einde op het lege puzzelstuk bij de vragenlijst. De leerlingen brengen het puzzelstuk terug naar de klas.

★ STAP 5

NABESPREKING IN DE KLAS

Laat de leerlingen terug in hun groepen zitten. De leerlingen tonen hun puzzelstuk aan elkaar en vertellen over hun einde. Zijn er ook leerlingen die hun einde willen vertellen aan de hele klas? Nadat de leerlingen hun einde hebben verteld, lees je het echte einde voor aan de klas. Dan kan er nog even gepraat worden over het echte einde.

Handige vragen bij de bespreking:

- ★ Welk stuk vond je het spannendste/ leukste om aan je ouders te vertellen?
- ★ Wat vonden je ouders grappig/ ontroerend?
- ★ Wat vond je makkelijk te vertellen en wat vond je moeilijk?
- ★ Had je met je ouders nog een ander einde bedacht? Waarom koos je voor dit einde?
- ★ Hadden je ouders heel veel gekke ideeën? Of waren de jouwe origineler?

TIP

Kom je ouders tegen aan de schoolpoort? Vraag hen wat ze van deze opdracht vonden! Wie weet willen ze wel vaker zo'n opdrachten krijgen!

WE VERZINNEN ZELF EEN EINDE

WIE DOET MEE?

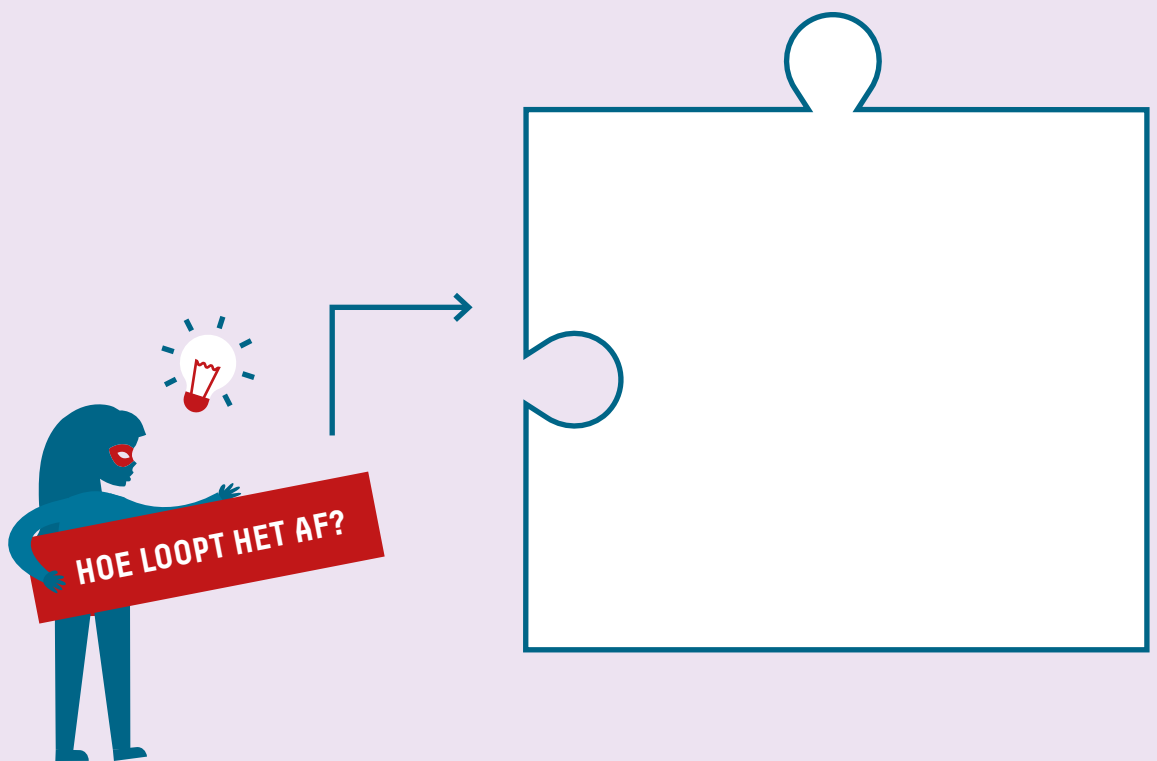
WAT DOEN ZE?

WAAR IS HET?

WAT GEBEURT ER?

HOE LOOPT HET AF?

MODULE

2

BBD AKA BOEKENBLINDDATE

DUUR

- ★ 30 min voorbereiding
- ★ 1 uur activiteit in de klas
- ★ 15 min ouderprikkel thuis

VOORBEREIDING

- ★ Maak zelf enkele praatkaartjes – zie stap 4

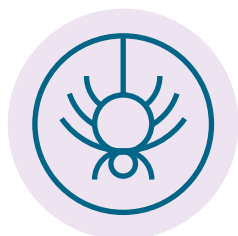
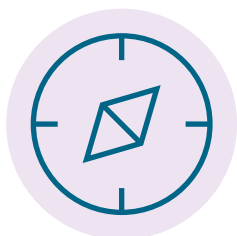
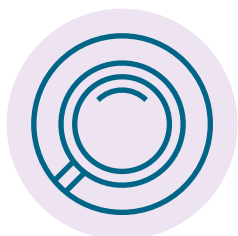
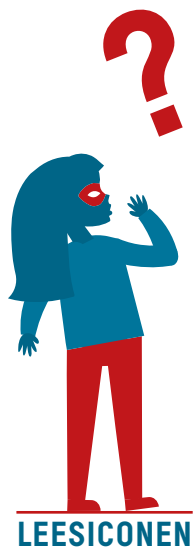
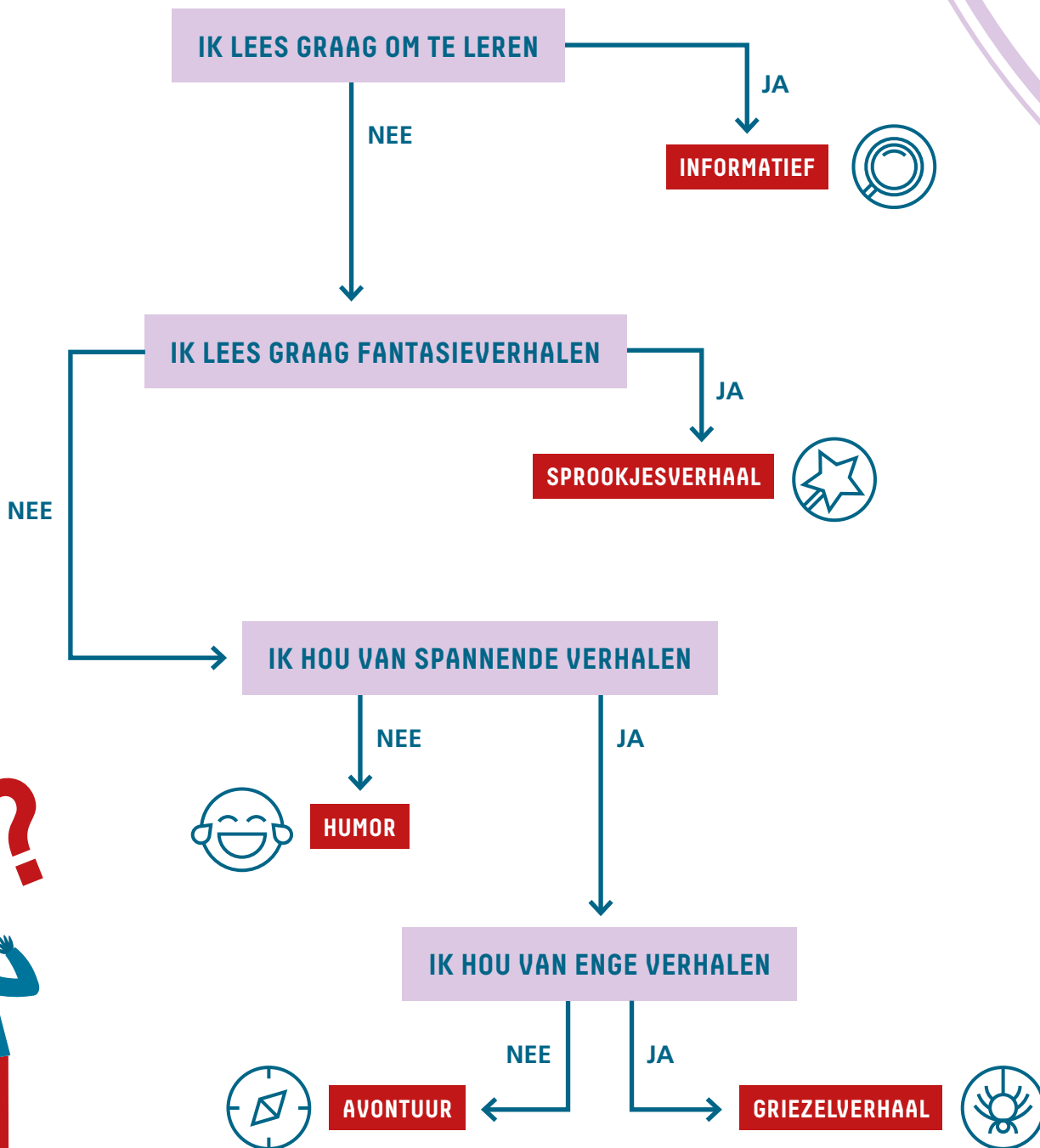
DOELEN

- ★ De leerlingen kunnen in groepjes aan anderen vertellen waarover hun boek gaat en wat ze ervan vinden.
- ★ De leerlingen kunnen met hun ouders een boek verkennen aan de hand van snuffelvragen.

MATERIAAL

- ★ Inpakpapier
- ★ Per kind 1 blad 'Welk boek past bij mij' – te kopiëren uit dit lessenpakket
- ★ Praatkaartjes
- ★ Boeken uit de bibliotheek
- ★ Per kind 1 blad snuffelvragen – te kopiëren uit dit lessenpakket
- ★ Leesiconen om op de ingepakte boeken te plakken – te kopiëren uit dit lessenpakket

WELK BOEK PAST BIJ MIJ?

★ STAP 1

WELK BOEK PAST BIJ MIJ

Overloop met de leerlingen alle vragen van de boekentest. Bij elke vraag heb je twee mogelijke antwoorden. De leerlingen kiezen één van die twee antwoorden en volgen het pijltje naar de volgende vraag. Ze blijven dit doen tot ze bij een icoontje uitkomen. Het icoontje staat voor een thema van een boek. Dit icoontje omcirkelen ze. Voor ze hun blad teruggeven, noteren ze nog wel even hun naam bij de boekentest. Ze krijgen deze namelijk later terug!

★ STAP 2

LERAAR WORDT BOEKENTOVENAAR

Met de boekentesten in de hand ga je naar de bibliotheek. Aan de hand van de icoontjes kies je per kind 1 boek uit. Steek in elk boek het blad met snuffelvragen. Vervolgens pak je elk boek in met inpakpapier en plak je het bijhorende icoontje erop.

TIP

Spreek een bibmedewerker aan en ga samen op zoek!

SAMEN SNUFFELEN IN EEN BOEK

Waarover gaat het boek?

.....

Zin om het boek te lezen? Waarom wel / niet?

.....

Wat vindt mama of papa van het boek?

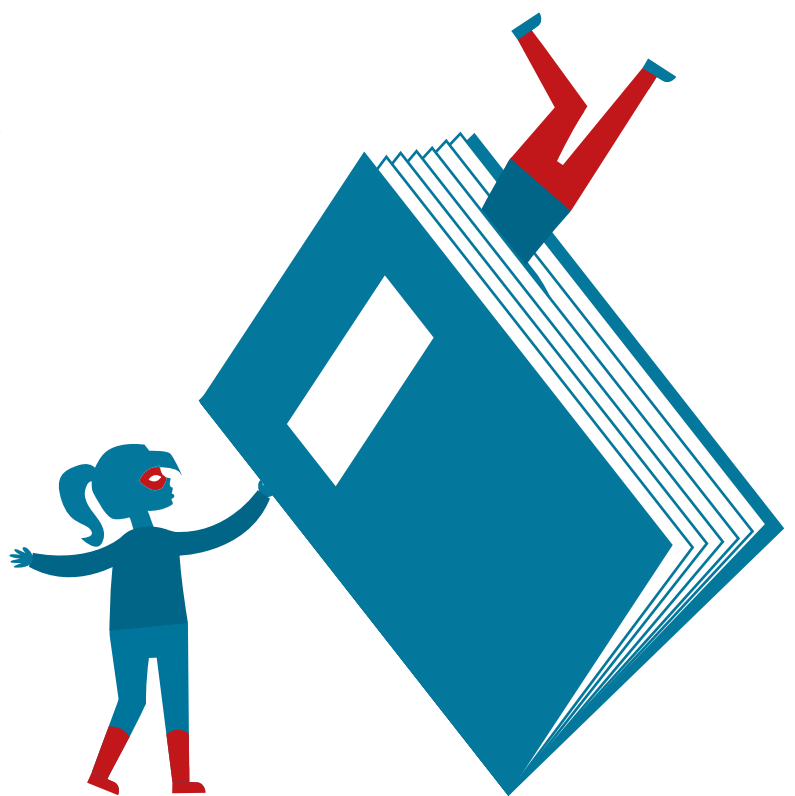
.....

Welke prent is het leukste?

.....

Welk voorwerp past bij mijn boek?

.....

★ STAP 3

OUDEPRIKEL

In de klas leg je alle ingepakte boeken bij elkaar. Voor de leerlingen een pakje mogen uitkiezen, deel je even hun boekentesten terug uit. Met hun boekentest in de hand, gaan ze op zoek naar een pakje met een corresponderend icoontje. Gevonden? Dan mag de leerling het pakje meenemen!

De leerlingen pakken het boek pas thuis uit. Laat hen weten dat er in elk boek een blad met snuffelvragen zit. Aan de hand van die vragen verkennen ze met mama en/of papa het boek.

De leerlingen zoeken samen met hun ouders naar een voorwerp dat past bij hun boek. Ze brengen dit samen met de snuffelvragen en boek mee naar school.

TIP

Vertel de leerlingen waar de boeken vandaan komen. Geef hen nog even mee hoe de bib werkt en waar de lokale bibliotheek te vinden is!

TIP

De leerlingen moeten voor deze opdracht het boek enkel verkennen, niet volledig uitlezen. Heb je een groep sterke lezers? Geef hen dan gerust de opdracht het boek te lezen!

★ STAP 4

NABESPREKING

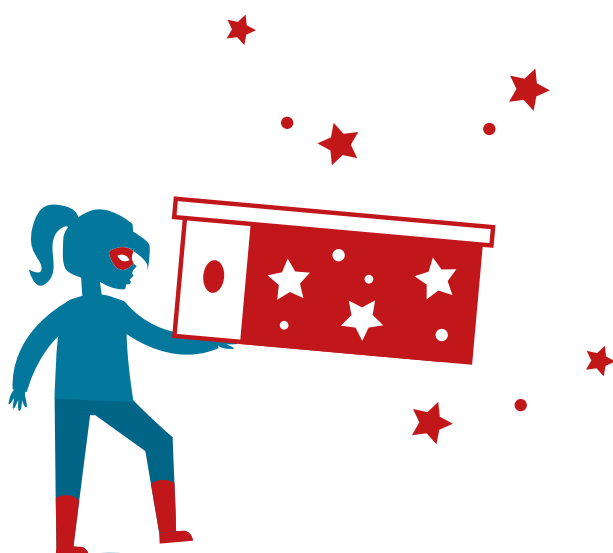
Verdeel de klasgroep in kleine groepjes. Binnen elk groepje stelt iedereen zijn of haar boek voor. Dit kan aan de hand van het voorwerp dat ze met mama en/of papa gekozen hebben. Vervolgens geef je hen enkele praatkaartjes. Om de beurt nemen ze een kaartje. Dit lezen ze voor aan de rest van de groep en beantwoorden de vraag.

Praatkaartvragen:

- ★ Het leukste/vreemdste/gekste aan mijn boek was...
- ★ Ik wil dit boek graag volledig lezen/niet lezen want...
- ★ Wie wou thuis het boek het liefst lezen? Mama, papa, ik, zus, broer,...
- ★ Welk voorwerp bracht ik mee en waarom?

VARIATIE

Wat als de leerlingen boeken van de bib niet mee naar huis mogen nemen? Dan laat je de leerlingen hun gekozen boek in de klas verkennen. Je geeft aan de leerlingen vijf post-its. Laat hen de post-its plakken op de pagina's die ze aan mama en papa willen laten zien. Kopieer de pagina's en geef ze mee aan de leerling. Geef ook het blad met snuffelvragen mee. Samen met mama en/of papa gaan ze hiermee aan de slag.

3

MODULE

DE KJKDOOSGALERIJ

DUUR

- ★ 2 uur activiteit in de klas
- ★ 20 min ouderprikkel

MATERIAAL

- ★ Prentenboeken/ leuke lees- of weetboekjes
- ★ 1 schoendoos per kind
- ★ Scharen, lijm, gekleurd papier, touw, stiften, ...
- ★ Post-its
- ★ Uitnodiging voor de ouders

DOELEN

- ★ De leerlingen kunnen een fragment uit een boek visueel voorstellen
- ★ De leerlingen kunnen hun ouders begeleiden bij het verkennen van hun kunstwerkjes

★ STAP 1

TROMGEROFFEL... EEN VERHAAL!

De leerlingen zullen zelf een verhaal uitbeelden aan de hand van een kijkdoos. Dus moeten ze eerst een verhaal gaan lezen. Ga met de klas naar de (klas)bibliotheek en laat hen een boek uitkiezen dat zij graag willen uitbeelden. Dat kan natuurlijk ook een stripverhaal, een weetjesboek of een prentenboek zijn! Het belangrijkste is dat ze zelf interesse hebben in het boek dat ze gekozen hebben, want zij moeten er mee aan de slag!

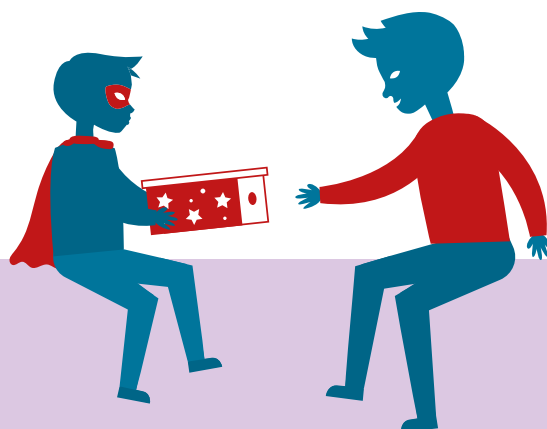
★ STAP 2

HET VERHAAL VERBEELD

De leerlingen tekenen op één post-it hun lievelingspersonage/dier/... uit het boek. Haal de post-its op en gebruik deze om de klas in groepjes te verdelen. Hang de post-its per groep op het bord. Op die manier zijn ze verdeeld in kleine groepjes en kunnen ze bij hun groepsgenootjes terecht voor opmerkingen/hulp/inspiratie... Dan gaan ze aan de slag en maakt iedere leerling een kijkdoos over hun favoriete boek.

TIP

Toon leuke voorbeelden van kijkdozen aan de leerlingen. Er staan ook heel wat leuke filmpjes over kijkdozen op Youtube.

UITNODIGING

Beste ouder,

Op ..... toveren wij onze klas om tot een kunstgalerij. Wij stellen er een heuse verhalenwereld voor aan de hand van enkele prachtige kijkdozen. Jullie zijn welkom van ..... tot ..... uur om de kunstwerkjes van jullie kind te komen bewonderen. Kunnen jullie raden welk boek jouw kind heeft uitgebeeld? Kom het zeker ontdekken!

★ STAP 4

OUDERPRIKKEL

Op de afgesproken dag wordt het klaslokaal een heuse kijkdoos galerij! Voorzie post-its bij elke kijkdoos, waarop de ouders kunnen noteren/tekenen wat ze denken te zien in de kijkdoos. Zij kunnen de post-its dan gaan plakken bij de boeken die tentoongesteld zijn in de klas. De leerlingen kunnen dan vertellen aan hun ouders of ze het juist geraden hadden.

TIP

Neem tijdens dit moment ook echt de rol van galerijhouder aan. Geef uitleg bij de opdracht en laat de mensen zelf in het rond snuffelen. Wees bereikbaar, maar laat de kinderen in de rol van artiest kruipen en zelf hun ouders rondleiden.

★ STAP 3

DE KIJKDOOSGALERIJ

Na het maken van de kijkdoos ga je met de leerlingen nadenken over hoe jullie de klas kunnen omtoveren tot een galerij.

Opgelet! De ouders moeten raden welke boeken er word afgebeeld in de kijkdozen. Vergeet dus niet de originele boeken ook tentoon te stellen.

Opgelet! Vertel de kinderen dat ze nog niets mogen verklappen. De ouders zullen zelf moeten zoeken en raden.

★ STAP 5

NABESPREKING

De dag nadien kan je de galerij kort nabespreken met de leerlingen. De leerlingen gaan terug in hun groepjes zitten en bekijken de post-its van ouders. Wat dachten de ouders? Hebben ze het boek goed geraden of hadden ze het fout? Wat dachten de ouders van de groepsgenootjes? Maak ook ruimte voor een gesprek over de gevoelens van de leerlingen tijdens de activiteit zelf. Vonden ze het spannend? Hebben de ouders anders gereageerd dan gedacht?

4

MODULE

KABOOM - POW - ZWIEP - MIJN BOEK WORDT EEN STRIP

DUUR

- ★ 2 uur activiteit in de klas
- ★ 15 min ouderprikkel thuis

DOELEN

- ★ De leerlingen kunnen een fragment uit een boek in diepte uitwerken
- ★ De leerlingen kunnen hun ouders ondersteunen in het afwerken van hun stripverhaal

MATERIAAL

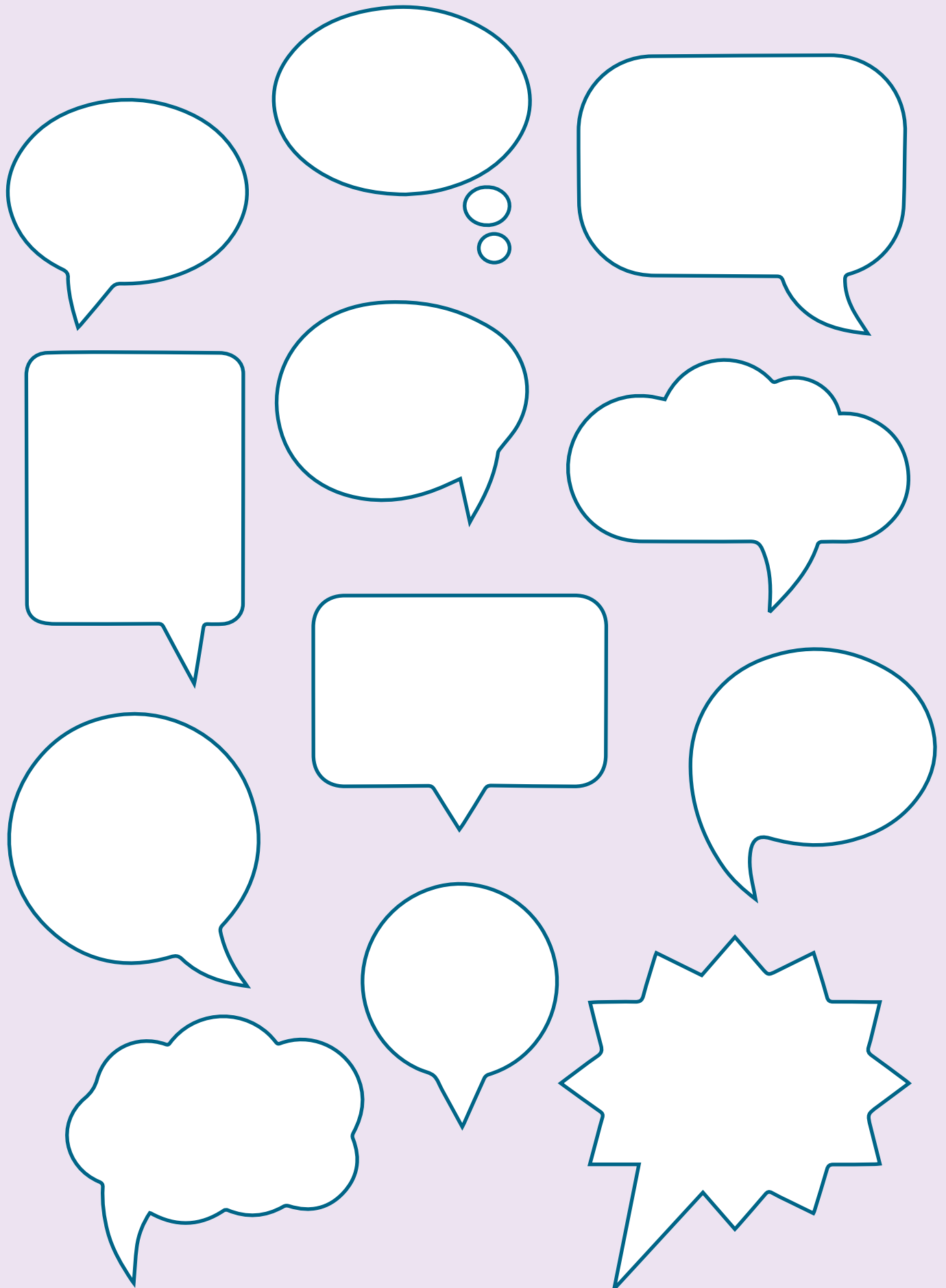
- ★ Een voorleesboek
- ★ Foto toestel of smartphone
- ★ Gekleurd papier
- ★ Karton
- ★ Scharen
- ★ Lijm
- ★ Lege tekstballonnen

★ STAP 1

VERDRINKEN IN HET BOEK

Lees het boek voor. Laat de kinderen het verhaal in eigen woorden navertellen om te zien of ze het begrepen hebben en wat ze uit het verhaal onthouden hebben.

★ STAP 2

HET BOEK HERBELEVEN

De leerlingen gaan nu met de klas een stripverhaal maken van het boek, dit aan de hand van foto's die ze zelf ontwerpen en maken. Denk met de klas na over wat er in beeld gebracht zal worden, over hoe de personages eruitzien, over materialen en bepaalde achtergronden. Overloop het verhaal en verdeel het in verschillende 4 à 5 stukken. Verdeel de klas in evenveel groepen. Elk groepje neemt een stukje van het verhaal voor zijn rekening.

Per groep denken de leerlingen na wie welke rol zal spelen, over hoe ze duidelijk zullen maken wie welk personage is, ... Samen maken ze ook het decor en denken ze na over de volgende vragen

- ★ Waar speelt het verhaal zich af? Hoe kunnen ze dit duidelijk maken?
- ★ Wie speelt in de scène mee?
- ★ Wat doen de personages in deze scène?'

Op die manier hebben de leerlingen een houvast. Ze denken eerst aan de inhoud voordat ze die op een leuke en creatieve manier kunnen uitwerken. De uitwerking is

- ★ het maken/zoeken van een decor
- ★ het uitbeelden van de personages
- ★ het maken/zoeken van accessoires

TIP

Heb je een sterke klas? Deel het verhaal op in kleinere deeltjes en geef elke groep 2 of meerdere fragmenten om uit te beelden.

★ STAP 3

ECHTE GRAFISCHE ONTWERPERS

Klaar om de foto's te nemen? Dan neem jij als leerkracht best de foto. Laat hen meteen de foto zien (op het schermje van je smartphone of fototoestel) en spreek af hoe groot je de foto zal afdrukken. Dan kunnen zij gaan bepalen welke tekstjes er in de tekstballonnen komen en welk kader ze rond hun foto kunnen tekenen.

TIP

Hou de boekjes bij de hand! Dan kunnen de leerlingen op zoek gaan naar tekst die ze willen gebruiken indien ze zelf moeite hebben met het uit te schrijven.

★ STAP 4

PRINT EN PLAK

Print alle foto's uit. Dit kan in verschillende groottes. Dit geeft een leuk effect aan de strip. Geef de foto's terug aan de groepjes. Laat de kinderen per groep de foto's van hun scène in de juiste volgorde op een leeg blad leggen. Daarna mogen ze er de tekstballonnen opleggen. Zijn ze tevreden? Moet er nog een tekstballon bij?

Opgelet! De groep die de laatste scène heeft, mag op de laatste foto geen tekstballonnen klevan. Dit wordt thuis aangevuld samen met de ouders.

TIP

Maak de foto van de laatste scène met de volledige groep. Dan kunnen alle groepjes tekstballonnen schrijven en is de laatste foto een leuk extraatje. Zodra de leerlingen tevreden zijn over de strip, mogen ze alles opplakken. Vervolgens verzamel je alle scènes van de strip en maak je er één geheel van.

★ STAP 6

NABESPREKING

De leerlingen brengen hun strip terug mee naar huis en bespreken klassikaal wat ze samen met hun ouders geschreven hebben.

Enkele begeleidende vragen

- ★ Wie heeft het einde in dezelfde taal geschreven?
- ★ Hoeveel talen tellen wij?
- ★ Welke ouders hebben een gek tekstje geschreven?
- ★ Wie wil er thuis samen met zijn ouder ook eens een strip schrijven? Waarover zou die dan gaan?

★ STAP 5

OUDERPRIKKEL

Kopieer voor elke leerling de strip, de leerlingen nemen de strips mee naar huis.

Geef de leerlingen ook enkele lege tekstballonnen mee. De leerling leest thuis samen met mama en/of papa de strip. Samen met de ouders mogen de leerlingen nog enkele tekstballonnen invullen en bij laatste foto van de laatste scène klevens. Deze mogen in het Nederlands zijn, maar mogen gerust ook in de thuistaal. Helemaal op het einde schrijven de leerlingen 'EINDE' in hun thuistaal.

TIP

Indien je een heel grote strip gemaakt hebt (die je bijvoorbeeld in de klas kan hangen) kan je een scherpe foto nemen van de strip en deze dan afdrucken voor de ouderprikkel.

COLOFON

WETTELIJK DEPOTNUMMER

D/2022/8495/11

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Provincie Vlaams-Brabant
Provincieplein 1
3010 Leuven
Ondernemingsnummer
0253.973.219
september 2021

VORMGEVING

Toast Confituur Studio

Dit lessenpakket werd geschreven ism Louka Voss en Liesbeth Morre ikv hun bachelorproef aan de Odisee Hogeschool.

MET DANK AAN

Met dank aan: Evelien Gheeraert, Katja Grammens, Cindy Van Dijck, Sarah Wyndaele, Tess Van den Borre en Saskia Schelfaut

Deze fiches kwamen tot stand in het kader van het project 'Leeshelden' dankzij een subsidie van de Vlaamse Overheid.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een automatisch gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enig andere manier zonder voorafgaande toestemming.

LEESHULDEN.BE

Meer info?

Provincie Vlaams-Brabant

Provincieplein 1

3010 Leuven

vlaamskarakter@vlaamsbrabant.be